

Stipendiater 2014

Urban struktur och sociologi

Stadens form påverkar människor och samhälle. Om arkitekter och stadsbyggare använde sig av sociologins kunskaper om sambandet mellan människa och fysisk miljö, skulle byggnader och städer bli bättre.

Marcus Adolphsson

Stipendium: 150 000:-

Tekn. dr Marcus Adolphsson är verksam vid KTH Samhällsplanering & Miljö, Stockholm.

Samhället står inför nya sociala, ekonomiska och ekologiska utmaningar. Till exempel leder den ökande ekonomiska specialiseringen till att många har lång resväg till sin arbetsplats och tillbringar mer tid utanför sin familj och sitt bostadsområde. Denna utveckling medför utsläpp av växthusgaser, segregation, bristande ansvar för den fysiska och sociala närmiljön – däribland för hem och barn. Inom arkitektur och samhällsplanering har den täta och funktionsblandade staden framhållits som ett medel för att uppnå hållbar samhällsutveckling. Men vad vet vi egentligen om relationerna mellan människa, fysisk miljö och samhället i övrigt? Inom sociologin finns teorier, modeller och begrepp som kan bidra till ett utvecklat resonemang om hur bebyggd miljö och stadsstruktur kan relateras till människan. Sociologi är dock inte ett kärnämne för arkitekter och planerare. Detta bidrar till en bristande förståelse för vilka möjligheter och begränsningar som arkitektur och planering har att skapa goda bostadsmiljöer och ett hållbart samhälle. Dessa sociologiska kunskaper finns inte heller sammanställda för dem som är specifikt intresserade av bebyggd miljö.

I sin forskning har Markus skrivit ett manuskript som explicit visar på den byggda miljöns position inom sociologin. Avsikten är att utveckla detta manuskript till en bok på ca 200 sidor med ca 30 grafiska modeller. Boken kan användas för att utveckla kurser för praktiker, studenter och doktorander. Boken borde även vara av stort intresse inom sociologin, där stora kunskapsluckor finns om sambandet mellan sociologisk teori och arkitektur/stadsbyggnad.

Vildbin och staden. Hur stadsrummets utformning påverkar vildbins överlevnadschanser i 16 områden i Stockholm.

Intensifierat jordbruk och växande städer hotar vildbins överlevnad. Men om stadsrummen utformas på ett rätt sätt gynnar det vildbina så att deras möjligheter att pollinera växter som är viktiga för matproduktionen ökar. 16 områden i Stockholm ska studeras.

Meta Berghauser Pont

Stipendium 75 000:-

Fil Dr Meta Berghauser Pont har sin doktorexamen i arkitektur/stadsbyggnad från Delft Universitet i Nederländerna och är nu knuten till Arkitektskolan vid KTH i Stockholm.

Pollinering är en viktig ekosystemtjänst och spelar en nyckelroll i matproduktionen. Men den hotas av intensivt jordbruk och stadsutbredning. Men rätt utformad kan staden spela en viktig roll som resurs för vildbin och andra pollinatörer. Projektets syfte är att studera hur stadsrummets utformning påverkar vildbins överlevnadschanser. Ett befintligt empiriskt material från 16 områden i Stockholm ska analyserats med hjälp av Space Syntax metod, en än så länge ovanlig men lovande metod inom ekologin.

Resultaten ska kunna användas i detaljplanearbetet som ett komplement till den sk grönytefaktorn (GYF), för att stärka ekosystemen och skapa attraktiva stadsmiljöer och därmed ge underlag för tumregler för ekologiskt väl fungerande kopplingar mellan olika grönytor (GYK). Spridning av resultaten ska ske genom forum som når praktiken och i en akademisk konferens.

Senior City – när- och stadsmiljöns betydelse för ett bra liv på äldre dar

Projektet vill bredda synen på äldres livssituation till att utöver bostaden även omfatta kvarteret, stadsdelen och staden i stort. Projektet ska initiera uppbyggnaden av ett forskningsprogram inom området äldres livs-/stadsmiljö och stadsplanering.

Göran Cars och Tigran Haas

Stipendium: 150 000:-

Professor Göran Cars och docent Tigran Haas är verksamma vid KTH Samhällsplanering & Miljö i Stockholm.

Befolkningsutvecklingen med en allt större andel äldre ställer nya krav på samhället, även på stadsbyggnad och samhällsplanering. Frågan om äldres livskvalitet kopplat till den fysiska omgivningen har i Sverige främst varit en fråga om bostadens form och funktion. Projektet Senior City vill bredda synen på äldres livssituation till att även omfatta kvarteret, stadsdelen och staden i stort. I projektet undersöks forskningsfronten internationellt och den svenska praktiken, bl. a i kommunal planering. Det är första steget att bygga upp ett forskningsprogram inom området äldres livs-/stadsmiljö – stadsplanering. Målgruppen är främst kommuner men även statliga verk, konsulter och bostadsföretag.

Hållbar mobilitet i den hållbara staden – vad kan svenska städer lära från kommuner i Danmark, Schweiz och Tyskland?

Trots höga mål för hållbart resande är det färre som cyklar, går eller åker kollektivt i svenska städer än i andra jämförbara städer i Europa. Studien ska undersöka hur genomförandet av målen för hållbart resande gått till i de tre städerna Odense, Basel och Göttingen.

Paul David Fenton

Stipendium: 150 000:-

Paul David Fenton är doktorand vid Institutionen för industriell miljöteknik och miljöledningsanalys vid Linköpings universitet.

De tre städerna Odense i Danmark, Basel i Schweiz och Göttingen i Tyskland har i tidigare studier som Fenton gjorts identifierats som särskilt framgångsrika när det gäller att hålla tillbaks bilismen till förmån för kollektivt åkande, cyklande och gående. Dessa städer har inte bara satt upp höga mål för ett hållbart resande, de har också lyckats genomföra dem. Detta projekt ska studera hur detta gått till, genom att undersöka de organisatoriska processerna som lett fram till de goda resultaten. Avsikten är att göra fallstudier, gruppintervjuer och dokumentstudier.

Arbetet ska ingå i Fentons doktorsavhandling och på ett lättillgängligt sätt spridas till kommuner och andra intressenter som arbetar mot en hållbar utveckling.

Gröna stadsdelars identitet: Nyckelegenskaper och deras värden

(The Identity of "Green" Neighbourhoods : Key Characteristics and Their Values)

Vilka egenskaper förknippar de boende med identiteten i en "grön" stadsdel? Vad är viktigast och vad är de beredda att betala för att bo där?

Marie H. Wahlström

Stipendium: 125 000:-

Marie Wahlström är doktorand vid KTH Samhällsplanering och miljö och arbetet ska ingå i hennes lic.avhandling.

Det har blivit allt vanligare att bostadsområden, stadsdelar och städer profileras på olika sätt för att locka/behålla invånare. Men hur skapas platser med stark identitet? Vilka element i den fysiska planeringen bygger upp identiteten och hur värdesätts de av nyttjarna? Särskilt gäller detta s.k. "gröna" områden, där identiteten handlar om hållbarhet. Vad anser de boende vara hållbart och hur värderas olika typer av hållbara lösningar? I en enkätundersökning bland 3000 stockholmsbor utreds vilka faktorer som bygger upp identiteten i Stockholm och dess olika stadsdelar. Specifikt studeras identiteten i en "grön" stadsdel: Vilka faktorer utgör de viktigaste ingredienserna i den "gröna" identiteten? Slutligen skattas betalningsviljan för olika beståndsdelar i en "grön" identitet. Vad är de boende villiga att betala för och hur mycket? Är t ex cykelparkeringar mer värt än energieffektiva hus?

Projektets resultat ska ge beslutsfattare inom privat och offentlig sektor underlag vid såväl utvecklingen av befintliga stadsdelar som vid nyexploatering.